

Regelink
Ecologie & Landschap

BEM1605331
gemeente Steenbergen

Vleermuisonderzoek

Bezinkputten Steenbergen

In het kader van de Flora- en faunawet

Behoort bij beschikking	
d.d.	21-10-2016
nr.(s)	ZK16003711
Medewerker Publiekszaken/vergunningen	
	

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling

In opdracht van Brabants Landschap

Naam opdrachtgever

Rapportnummer RA16285-02

Status rapport Definitief

Datum oplevering rapport 10 October 2016

Aantal pagina's 23

Wijze van citeren
, 2016. Vleermuisonderzoek Bezinkputten
Steenbergen. In het kader van de Flora- en faunawet.
Rapport RA16285-02, Regelink Ecologie & Landschap,
Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5

6261 NE Mheer

085-7737676

info@regelink.net

www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doel	6
1.3 Leeswijzer	6
2. Werkwijze en inspanning	7
2.1 Vleermuizen	7
2.2 Volledigheid inventarisatie	7
3. Omschrijving plangebied	9
3.1 Aanwezige ecotopen	9
4. Resultaten	11
4.1 Per soort	11
4.2 Per functie	12
5. Ingreep	13
6. Toetsing aan de Flora- en faunawet	14
6.1 Effecten	14
6.2 Toetsing Flora- en faunawet	14
7. Conclusies en aanbevelingen	15
7.1 Conclusies	15
7.2 Aanbevelingen	15
8. Bronnen	16
8.1 Literatuur	16
8.2 Websites	16
Bijlage 1. Foto-impresie plangebied	18
Bijlage 2. Waarnemingskaarten	19
Bijlage 3. Flora- en faunawet	21
A. Verbodsbepalingen	21
B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)	22
C. Gedragcodes	23

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om in plangebied Bezinkputten Steenbergen een wandelpad aan te leggen.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat de ingreep plaatsvindt onderzoek te doen naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting (Nederpel, 2016) blijkt dat in het plangebied mogelijk foerageergebied en vliegroutes van beschermde soorten vleermuizen voorkomen. Daarom heeft Regelink Ecologie & Landschap in opdracht van Brabants Landschap in het plangebied onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd.

1.2 Doel

Met behulp van dit onderzoek worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige soorten vleermuizen?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het plangebied. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het vleermuisonderzoek gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 5 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep gerelateerd aan de aanwezige soorten vleermuizen en getoetst aan de Flora- en faunawet (hoofdstuk 6). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap¹.

¹ <http://www.regelink.net/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

2. Werkwijze en inspanning

Op 7 juli en 13 september 2016 werd het plangebied Bezinkputten Steenberg en geïnterviewd op vlemuizen. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van vlemuizen (Tabel 1).

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Tijdstip	Type onderzoek	Naam medewerker	Weersomstandigheden
07-07-2016	22:30-01:00	Foerageergebied en vliegroute		16 °C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
13-09-2016	21:00-23:00	Foerageergebied en vliegroute		25 °C, onbewolkt, droog, 0 Bft

2.1 Vleermuizen

Tijdens de veldbezoeken werd op grond van geluid en zicht geïnterviewd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) werd de echolocatie die vlemuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, werd een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: Roland Edirol R09H). Met behulp van het computerprogramma Batsound werden de opnamen nader geanalyseerd. Hierbij werden de criteria zoals beschreven door www.batecho.eu toegepast. Voor sociale geluiden van vlemuizen werd gebruik gemaakt van Middleton, 2014 en Pfalser, 2002. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende de periode 15 april-1 oktober werden de bezoeken tussen zonsondergang en zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode werd minimaal twee uur geïnterviewd.

2.2 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 zoals vastgesteld door Gegevensautoriteit Natuur.

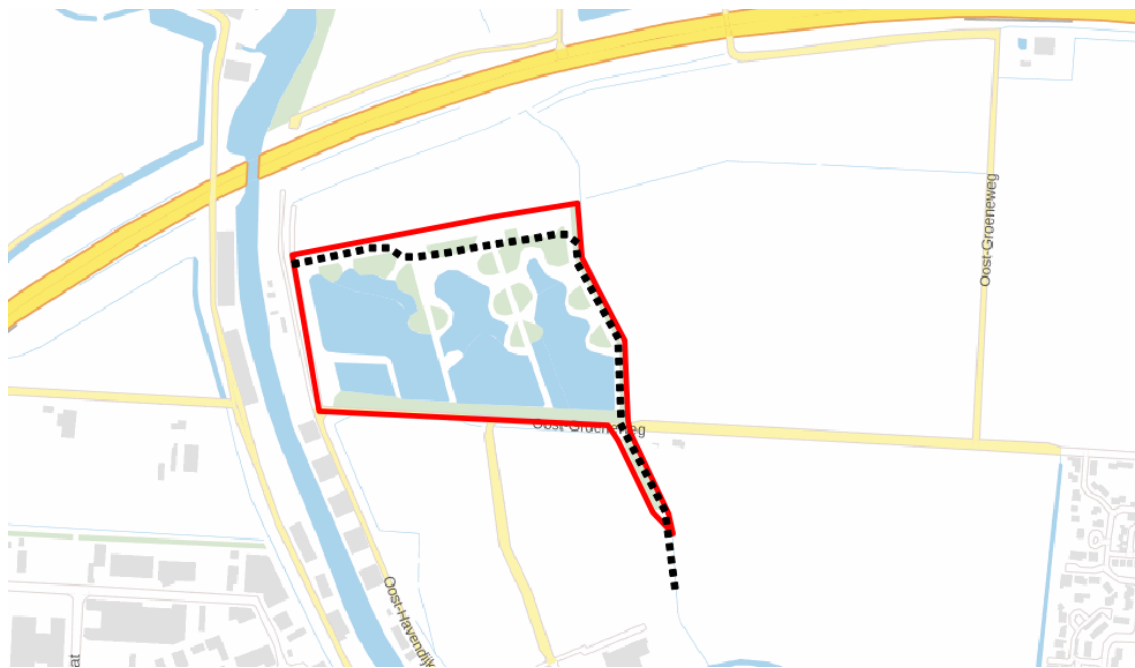
De inventarisatie is een steekproef gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet waargenomen werden op een ander tijdstip ook wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Flora- en faunawet een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3. Omschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in Steenberg en bestaat uit voormalige bieten bezinkputten. Het gebied is gelegen aan de Oosthavendijk te Steenberg, in de provincie Noord-Brabant.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven en de projectie van het wandelpad in zwarte stipfels. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2016

In Figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door de Oosthavendijk, aan de westzijde door Steenbergse Vliet, aan de noordzijde en oostzijde door agrarische gronden.

De onderhavige rapportage is gebaseerd op de in Figuur 1 weergegeven projectie van het wandelpad. Indien hier wijzigingen in worden aangebracht, dienen effecten op ecologie opnieuw bekeken te worden ten einde overtredingen op de Flora- en faunawet te voorkomen.

Het onderzoek heeft zich vooral gericht op de projectie van het wandelpad, gezien alhier een ingreep verwacht wordt (zie rapportage quickscan; Nederpel, 2016).

3.1 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig (zie ook Bijlage 1):

- Loofbos, met name aanwezig op de drogere delen van het gebied. Hierbij te denken aan bomen als gewone es (*Fraxinus excelsior*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) en meidoorn (*Crataegus monogyna*) op de kades van de voormalige bezinkputten. Lokaal is ondergroei van hondsdrif (*Glechoma hederacea*) en fluitenkruid (*Anthriscus sylvestris*).

Tevens is er een populierenlaan aanwezig in het plangebied (eigendom en beheer gemeente Steenbergen), welke aansluit (ter hoogte van de Oosthavendijk) op de Bezinkputten.

De bomen zijn in goede conditie. Er is onder de te verwijderen bomen geen boom met holte aangetroffen. In de Bezinkputten zijn wel bomen met scheuren en holtes aanwezig, maar deze staan buiten de projectie van het wandelpad.

- Vochtig struweelbos, aanwezig in de bezinkputten. Een bos met soorten als schietwilg (*Salix alba*), en een ondergroei van struweel van gewone vlier (*Sambucus nigra*) en kruiden als braam (*Rubus fruticosus*), grote brandnetel (*Urtica dioica*) en kleeftkruid (*Galium aparine*). De aanwezige kruiden hebben een sterke indicatie van verstoringsvegetaties.
- Langs de populierenlaan en rond de Bezinkputten zijn kleine sloten aanwezig. Het betreft vrij smalle sloten met steile taluds, begroeid met grassen en kruiden als grote brandnetel en braam.

De Bezinkputten zijn omgeven door agrarische gronden, onder andere in gebruik voor telen van aardappelen.

Er zijn geen gebouwen in het plangebied aanwezig.

4. Resultaten

Gedurende het onderzoek werden binnen het plangebied vijf soorten vleermuizen aangetroffen:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*),
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*),
- Laatvlieger (*Eptesius serotinus*).
- Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*)
- Watervleermuis (*Myotis daubentoni*).

Hieronder worden per soort de waarnemingen en functies weergegeven. Waarnemingskaarten zijn opgenomen in Bijlage 2.

4.1 Per soort

4.1.1 Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisaties werden verspreid over het plangebied enkele gewone dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. De meeste waarnemingen werden gedaan aan de buitenkant van de bezinkputten, langs de beplanting. Ook langs de populierenrij zijn herhaaldelijk waarnemingen gedaan, alsmede rond de erfbeplanting van het naastgelegen erf. Tijdens het parseizoen werden ook een roepende mannetje gehoord. Aannemelijk is, op basis van het waargenomen gedrag, dat dit dier een paarverblijf heeft in de nabijgelegen woning.

4.1.2 Ruige dwergvleermuis

Gedurende het tweede veldbezoek werden er diverse foeragerende ruige dwergvleermuizen aangetroffen. Het is een bekend gegeven dat er doorgaans meer waarnemingen van deze soort worden gedaan in het nazomer/ najaar.

4.1.3 Laatvlieger

Gedurende het veldbezoek op 7 juli zijn diverse laatvliegers waargenomen, afkomstig uit Steenberg, vliegend in noordelijke richting langs de bomenlaan. Hiermee is een vliegroute vastgesteld van laatvlieger. Ook zijn er diverse foeragerende exemplaren waargenomen.

4.1.4 Rosse vleermuis

Gedurende het veldbezoek op 7 juli is een vliegroute van rosse vleermuizen vastgesteld. Ook hier betrof het, net zoals bij de waargenomen laatvliegers, dieren welke zich langs de bomenrij richting noordelijker foerageergebied begaven.

Ook zijn er enkele waarnemingen van foeragerende dieren gedaan.

4.1.5 Watervleermuis

Ondanks dat in het plangebied geen voorkeursbiotoop aanwezig is van deze soort, zijn bij beide veldbezoeken foeragerende watervleermuizen waargenomen. Het betrof foerageergedrag tussen de

open delen van het kroondek van bomen in de bezinkputten alsmede jachtgedrag langs de populierenlaan. Op basis van dit gedrag, wordt vermoedt dat er minimaal een exemplaar in directe nabijheid verblijft. Echter, bij de quickscan zijn geen potentiële verblijfplaatsen vastgesteld in invloedssfeer van de ingreep.

4.2 Per functie

4.2.1 Foerageergebied

Bij de veldbezoeken zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen, laatvliegers, rosse vleermuizen en watervleermuis waargenomen. Op grond van de waarnemingen, het aantal foeragerende dieren en de aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

De meeste waarnemingen werden gedaan aan de buitenkant van de bezinkputten. De vleermuisactiviteit in de bezinkputten is beperkt.

4.2.2 Vliegroutes

In het plangebied is een bomenrij van populieren aanwezig. Gebleken is uit de resultaten, dat deze bomenrij een vliegroute is voor zowel rosse vleermuis als laatvlieger.

4.2.3 Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

Hoewel zoeken naar verblijfplaatsen geen onderzoeksvraag was in dit onderzoek, zijn er wel twee vermoedelijke verblijfplaatsen in (nabijheid van) het plangebied. Het betreft een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis, vermoedelijk in de woning naast het plangebied, en een verblijf van watervleermuis in de nabije omgeving van de waarnemingen.

5. Ingreep

Brabants Landschap wil, samen met de gemeente Steenbergen een wandelpad aanleggen. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- Verwijderen ondergroei en mogelijk een enkele boom in projectie van wandelpad;
- Licht grondverzet.

Medegedeeld is dat het wandelpad niet verhard zal worden, noch verlicht.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waar een ingreep onder kan vallen, welke zijn opgenomen in het vrijstellingsbesluit (artikel 2, lid 3 van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten). Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang:

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

6. Toetsing aan de Flora- en faunawet

6.1 Effecten

In het plangebied zijn meerdere vleermuissoorten foeragerend aangetroffen, namelijk gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis. Ingeschat wordt dat de ingreep geen negatief effect heeft op de foerageermogelijkheden van vleermuizen.

Uit de resultaten blijkt dat de aanwezige populierenlaan (eigendom en beheer gemeente Steenberg) een vliegroute is voor rosse vleermuis en laatvlieger. Het verwijderen van dit lijnvormige element heeft een negatief effect op de functionaliteit voor deze soorten.

Hoewel zoeken naar verblijfplaatsen geen onderzoeksvraag was in dit onderzoek, zijn er wel twee vermoedelijke verblijfplaatsen in (nabijheid van) het plangebied. Het betreft een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis, vermoedelijk in de woning naast het plangebied, en een verblijf van watervleermuis in de nabije omgeving van de waarnemingen. De ingreep heeft naar inschatting geen effect op de vermoedelijke verblijfplaatsen.

6.2 Toetsing Flora- en faunawet

De voorgenomen ingreep heeft een negatief effect op de lokaal aanwezige populatie laatvliegers en rosse vleermuizen. Omdat het om een gering aantal dieren gaat heeft de ingreep geen effect op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Toch is het niet toegestaan de ingreep zonder aanvullende mitigerende maatregelen uit te voeren. De Flora- en faunawet verbiedt namelijk onder andere het vernietigen van essentiële gebiedsfuncties van vleermuizen. Voor het verwijderen van de rij populieren dient daarom een mitigatieplan opgesteld te worden.

Naar verwachting gaat op 1 januari 2017 de nieuwe Wet natuurbescherming in. Deze wet vervangt onder andere de Flora- en faunawet. Vleermuizen blijven echter onder deze nieuwe wet beschermd volgens hetzelfde regime. Hiermee blijven de bevindingen en conclusies uit dit onderzoek van kracht.

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis. Op basis van de waarnemingen betreft het geen essentieel foerageergebied. Daarnaast wordt ingeschat dat de voorgenomen ingreep geen effect heeft op de foerageermogelijkheden op lokaal niveau.
- Gedurende het onderzoek is een vliegrouete waargenomen van zowel laatvlieger als rosse vleermuis. Het betreft de rij populieren in het zuidoosten van het plangebied (eigendom en beheer gemeente Steenbergen).

Het verwijderen van dit lijnvormige element heeft een negatief effect op de functionaliteit voor deze soorten.

- Hoewel zoeken naar verblijfplaatsen geen onderzoeksvraag was in dit onderzoek, zijn er wel twee vermoedelijke verblijfplaatsen in (nabijheid van) het plangebied. Het betreft een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis, vermoedelijk in de woning naast het plangebied, en een verblijf van watervleermuis in de nabije omgeving van de waarnemingen. De ingreep heeft naar inschatting geen effect op de vermoedelijke verblijfplaatsen.
- Met het verwijderen van de rij populieren wordt de Flora- en faunawet overtreden.
- Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens het Vleermuisprotocol 2013 van de Gegevensautoriteit Natuur kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnteriseerd.

7.2 Aanbevelingen

- Voor het verwijderen van de rij populieren dient een mitigatieplan opgesteld te worden waarmee overtreding van de flora- en faunawet zoveel mogelijk voorkomen kan worden.
- Voor het verwijderen van de rij populieren is een ontheffing van de flora- en faunawet nodig.

8. Bronnen

8.1 Literatuur

Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].

Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist. 2016. Atlas van de

2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Gegevensautoriteit Natuur, 2013. Vleermuisprotocol. [<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>]. (10-10-2016)].

2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

(2014) Social Calls of the Bats of Britain and Ireland. Pelagic Publishing, Exeter.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html>] (10-10-2016)].

, 2016. Ecologische quickscan Bezinkputten, Steenbergen. In het kader van natuurwetgeving. Rapport RA16285-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

, 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute. Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.

heimischer Fledermausarten

2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*.

8.2 Websites

www.batecho.eu

www.telmee.nl

www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

Bijlage 1. Foto-impressie plangebied

Figuur 2. De bezinkputten hebben een kade met lage beplanting. In de bezinkputten is (zie foto) een (wilgen) bos aanwezig met ondergroei van struweel en ruigtekruiden. Uit onderzoek is gebleken dat er geen essentieel foerageergebied aanwezig is en de vleermuisactiviteit in de bezinkputten beperkt is.

Figuur 3. De rij populieren, blijkt uit onderzoek, vormt een vliegroute voor zowel rosse vleermuis als laatvlieger. Daarmee is dit lijnvormige element belangrijk voor de functionaliteit van het gebied voor deze vleermuissoorten.

Bijlage 2. Waarnemingskaarten

Legenda

- plangebied
- projectie voorgenomen wandelpad
- waarnemingen gewone dwergvleermuis
 - foeragerend
 - roepend

Regelink
Ecologie & Landschap

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2016

Legenda

- plangebied
- projectie voorgenomen wandelpad
- waarnemingen overige vleermuissoorten
- ↗ vliegroute
- foeragerende laatvlieger
- ◆ foeragerende rosse vleermuis
- foeragerende ruige dwergvleermuis
- ★ foeragerende watervleermuis

Regelink
Ecologie & Landschap

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2016

Bijlage 3. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

A. Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepaling welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

B. Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de “AmvB art. 75” van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van deze categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is, en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

De soorten zoals opgenomen in Tabel 2 zijn strenger beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten uit Tabel 3 zijn de zwaarst beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën, geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en welke negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben, zijn ontheffingsplichting. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;

- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (Bijlage 2). Het betreft dan vogels die:

- het gehele jaar door gebruik maken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaatsen;
- erg honkvast en al dan niet koloniebroeders zijn. Deze soorten keren ieder jaar naar dezelfde locaties terug. De voorwaarden waaraan de nestlocaties moeten voldoen zijn erg specifiek en vaak slechts in beperkte mate in het landschap beschikbaar;
- jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruik maken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Indien een jaarrond beschermd nest is aangetroffen moet altijd een omgevingscheck uitgevoerd worden. Een deskundige dient dan te onderzoeken of er voor de soort in de omgeving voldoende plekken en materiaal aanwezig zijn om zelf een vervangende locatie te vinden en een vervangend nest te maken. Indien dit niet mogelijk is, dient een vervangende nestlocatie aangeboden te worden. Wanneer dit ook niet mogelijk blijkt, dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

C. Gedragcodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten op Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op:

<http://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/stap-5-gedragscode-gebruiken/overzicht-van-de-gedragscodes>